

Anonymizovaná verze

Překlad C-914/19 - 1

Věc C-914/19

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce

Datum doručení:

12. prosince 2019

Předkládající soud:

Consiglio di Stato (Státní rada, Itálie)

Datum předkládacího rozhodnutí:

19. září 2019

Navrhovatel:

Ministero della Giustizia (ministerstvo spravedlnosti), zastoupené současným ministrem

Odpůrkyně:

GN

Za účasti:

HM

JL

JJ

Zveřejněno dne 28/11/2019

[OMISSIS]

ITALSKÁ REPUBLIKA

Consiglio di Stato (Státní rada)

zasedající v soudní věci (čtvrtý senát)

vydala toto

CS

USNESENÍ

k žalobě č.j. 10319 z roku 2018 podané ministerstvem spravedlnosti, jménem ministra spravedlnosti, [OMISSIS]

proti

paní GN [OMISSIS]

za účasti

HM, JL a JJ, non costituiti in giudizio;

na změnu

rozsudku č. 10885 prvního senátu Tribunale amministrativo regionale per il Lazio, Sede di Roma (regionální správní soud pro Lazio - Řím) ze dne 12. listopadu 2018.

[OMISSIS]

1. Odpůrkyně, které bylo více než padesát let, napadla u Regionálního správního soudu pro Lazio vyhlášku generálního ředitele ministerstva spravedlnosti ze dne 21. dubna 2016, již bylo zahájeno výběrové řízení na základě zkoušek na 500 pracovních míst pro povolání notáře vzhledem k tomu, že stanovila maximální věkovou hranici padesáti let ke dni vydání této vyhlášky.

Prostřednictvím dalších žalobních důvodů zúčastněná podala žalobu proti této vyhlášce, která ji vyloučila z písemných zkoušek, a to z důvodu, že ke dni výzvy k přihlášení uchazečů dovršila padesát let.

V průběhu řízení byla zúčastněná na základě předběžného opatření Regionálního správního soudu pro Lazio připuštěna k účasti na písemných a ústních zkouškách, které složila.

Regionální správní soud svým rozsudkem č. 10885 z roku 2018 rozhodl, že žaloba je nepřijatelná vzhledem ke složení zkoušek v rámci výběrového řízení.

Ministerstvo spravedlnosti podalo proti uvedenému rozsudku odvolání z důvodu, že Regionální správní soud měl žalobu zamítnout a neměl uznat složení zkoušek, které bylo povoleno předběžným opatřením do doby vyhlášení rozsudku, jako relevantní v rámci výběrového řízení.

Odpůrkyně strana vznesla námitky a navrhla zamítnutí odvolání ministerstva, přičemž zopakovala otázky, které nebyly přezkoumány ve smyslu čl. 101 odst. 2 správního řádu, a podpůrně navrhla, aby byla Soudnímu dvoru Evropské unie položena předběžná otázka obsažená ve vyjádření k odvolání.

Odpůrkyně rovněž uvedla, že počet uchazečů, kteří byli ve výběrovém řízení prohlášeni za úspěšné (419), je nižší než počet uvedených míst (500), a že neexistuje žádný uchazeč, který by se umístil níž, jenž by žádal o sídlo notáře, které jí bylo přiděleno, a to v tom smyslu, že neexistují další účastníci řízení.

Věc byla projednána na veřejném jednání dne 19. září 2019.

2. V mezitímním rozsudku č. 8152 ze dne 28. listopadu 2019 tento senát:

- vyhověl odvolání podanému ministerstvem spravedlnosti proti prohlášení žaloby podané v prvním stupni za nepřipustnou a po změně napadeného rozsudku prohlásil žalobu podanou v prvním stupni za přípustnou;

- zamítl výtky odpůrkyně, podle nichž je stanovení věkové hranice padesáti let stanovené v oznámení o výběrovém řízení v rozporu s vnitrostátním právem;

- pokud jde o výtky, které předložila podle čl. 101 odst. 2 správního řádu o neslučitelnosti téhož ustanovení v oznámení o výběrovém řízení s evropskými normami, rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru Evropské unie následující předběžnou otázku v souladu s čl. 267 odst. 2 a 3 SFEU;

- rozhodl, že veškeré další rozhodnutí bude vydáno v konečném rozsudku.

3. Ve výše uvedeném rozsudku č. 8152 z roku 2019 měl senát za to, že ustanovení oznámení o výběrovém řízení je v souladu s platným italským právem, neboť čl. 1 odst. 3 písm. b) zákona č. 1365 z roku 1926 (nahrazený článkem 13 legislativního nařízení č. 166 z roku 2006) pro připuštění do výběrového řízení na povolání notáře stanoví, že uchazeči nesmí ke dni oznámení o výběrovém řízení dovršit padesát let.

4. Odpůrkyně tvrdila, že věková hranice stanovená v oznámení o výběrovém řízení (napadená žalobou podanou v prvním stupni), na níž se zakládá opatření o vyloučení (napadené dodatečnými důvody), porušuje zásadu zákazu diskriminace na základě věku, zakotvenou v článku 21 Listiny základních práv Evropské unie a článku 10 SFEU a upravenou v článku 6 směrnice Rady 2000/78/ES ze dne 27. listopadu 2000, jenž byla provedena do vnitrostátního řádu legislativním nařízením č. 216/2003.

Odpůrkyně tvrdila, že na základě komunitární povinnosti spočívající v „konformním výkladu“, a to i v případě pochybnosti o změně platné právní úpravy, musí být upřednostněn výklad, na jehož základě by bylo možné dospět k závěru, že věková hranice stanovená v článku 1 zákona č. 1365 ze dne 6. srpna 1926 by měla být zrušena, neboť opačná odpověď by byla neslučitelná s evropskými pravidly, která mají přímý účinek.

Odpůrkyně rovněž tvrdila, že podle článku 6 směrnice 2000/78/ES by rozdílné zacházení na základě věku mohlo být slučitelné se směrnicí pouze tehdy, kdyby bylo objektivně a rozumně odůvodněno „legitimními cíli“, jichž by se členský stát mohl dovolávat, pokud je přiměřený a vhodný k dosažení sledovaných cílů, zatímco pravidlo týkající se věkové hranice pro přístup k povolání notáře, kdyby bylo ještě považováno za platné, by nemělo žádné odůvodnění v zákoně, který jej stanoví (L. 1365/1923), a tím méně v zákonech týkajících se jiných srovnatelných činnostech, jako je činnost soudce nebo advokáta státu, kde již byla zrušena ustanovení týkající se omezení přístupu k jejich výkonu na základě věku.

Podpůrně odpůrkyně navrhla, aby Consiglio di Stato (Státní rada) v případě pochybností o správném výkladu evropských pravidel podala Soudnímu dvoru Evropské unie žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podle čl. 267 odst. II, SFEU.

5. Ministerstvo spravedlnosti tvrdilo, že volba zákonodárce týkající se stanovení věkové hranice pro účast ve výběrovém řízení na notáře není nerozumná, jelikož připuštění osob, které již dovršily určitý věk by byla v rozporu s požadavkem zaručení stability výkonu veřejné funkce po značnou dobu, bez narušení rovnováhy režimu důchodového pojištění pro notáře, tím, že zabrání přístupu k tomuto povolání osobám, které nemají daleko do odchodu do důchodu.

6. V rámci evropské právní úpravy rovněž platí:

- článek 21 Listiny základních práv Evropské unie, který zakazuje diskriminaci na základě věku;

- článek 10 Smlouvy o fungování Evropské unie, podle kterého při vymezování a provádění svých politik a činností se Unie zaměřuje na boj proti jakékoliv

diskriminaci na základě věku;

- článek 6 směrnice 2000/78/CE ze dne 27. listopadu 2000, kterou se stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání, jenž uvádí, že členské státy mohou stanovit, že rozdíly v zacházení na základě věku nepředstavují diskriminaci, jestliže jsou v souvislosti s vnitrostátními právními předpisy objektivně a rozumně odůvodněny legitimními cíli, zejména legitimními cíli politiky zaměstnanosti, trhu práce a odborného vzdělávání, a jestliže prostředky k dosažení uvedených cílů jsou přiměřené a nezbytné.

V této souvislosti, jak bylo uvedeno výše, čl. 1 odst. 3 písm. b) zákona č. 1365 z roku 1926, který byl nahrazen článkem 13 legislativního nařízení č. 166 z roku 2006, stanoví, že k tomu, aby uchazeči mohli být připuštěni k výběrovému řízení na povolání notáře, nesmí dovršit padesát let **ke dni vyhlášení výběrového řízení**.

7. Senát má za to, že argumenty odpůrkyně neumožňují neuplatnit vnitrostátní normu, neboť důvody případné neslučitelnosti s unijním právem nejsou bezprostřední ani dostatečně jasné, přesné a bezpodmínečné.

Zaprvé, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/36/ES ze dne 7. září 2005, o uznávání odborných kvalifikací, ve svém článku 2 stanoví, že tato směrnice se vztahuje na každého státního příslušníka členského státu, který chce vykonávat regulované povolání včetně svobodných povolání, v jiném státě, než ve kterém získal svou odbornou kvalifikaci, buď jako osoba samostatně výdělečně činná, nebo jako zaměstnanec (odstavec 1), nicméně se nevztahuje na notáře, kteří byli jmenováni úředním aktem vlády (odstavec 4).

Je tedy třeba nejprve ověřit, zda právní úprava přístupu k výkonu povolání notáře v členském státě musí být nutně předmětem harmonizace vnitrostátního práva tohoto státu s evropským právem.

Kromě toho, uvedený článek 6 směrnice 2000/78/ES, který je nadepsán „Opodstatněnost rozdílů v zacházení na základě věku“, uvádí, že členské státy mohou stanovit, že rozdíly v zacházení na základě věku nepředstavují diskriminaci, jestliže jsou v souvislosti s vnitrostátními právními předpisy objektivně a rozumně odůvodněny legitimními cíli, zejména legitimními cíli politiky zaměstnanosti, trhu práce a odborného vzdělávání, a jestliže prostředky k dosažení uvedených cílů jsou přiměřené a nezbytné.

8. Senát má však za to, že existují pochybnosti o slučitelnosti čl. 1 odst. 3 písm. b) zákona č. 1365 z roku 1926, který byl nahrazen článkem 13 legislativního nařízení č. 166 z roku 2006, s právem Evropské unie, jež se týká rozdílného zacházení na základě věku.

Bylo by totiž možné mít za to, že ustanovení vnitrostátního práva tím, že povoluje přístup k výkonu povolání notáře pouze uchazečům, kteří nedosáhli věku padesáti let ke dni vyhlášení výběrového řízení, nespočívá na žádném objektivním a přiměřeném odůvodnění, které by bylo inspirováno legitimním cílem.

Jinak řečeno by bylo možné dospět k závěru, že právní norma italského státu zavádí diskriminaci na základě věku pro případný výkon povolání notáře bez existence legitimního cíle, takže obsahuje rozdíl v zacházení, jenž není v souladu s evropskou směrnicí v této oblasti.

9. Podle čl. 267 odst. 2 a 3 SFEU je tedy nezbytné, aby byla Soudnímu dvoru podána žádost o rozhodnutí o předběžné otázce v projednávaném sporu, a sice poté, co Soudní dvůr konstatoval, že právní úprava přístupu k výkonu funkce notáře v členském státě musí být předmětem harmonizace vnitrostátního práva tohoto státu s evropským právem, „zda článek 21 Listiny základních práv Evropské unie, článek 10 SFEU a článek 6 směrnice Rady 2000/78/ES ze dne 27. listopadu 2000 v rozsahu, v němž zakazují diskriminaci na základě věku při přístupu k povolání, brání tomu, aby členský stát mohl stanovit věkovou hranici pro přístup k povolání notáře“?

[OMISSIS] [ustálené formulace]

Rozhodnuto v Římě, na neveřejném zasedání dne 19. září 2019 [OMISSIS]

[OMISSIS] [podpisy]

PRACOVNÍ DOKUMENT